

“Slechts tien procent van de fysiotherapeuten kende een buurtsportcoach”

Sport en bewegen maakt te weinig deel uit van de behandeling van patiënten. Het ZonMw-programma 'MOOI in Beweging' wil daar verandering in brengen. Rosa Holtslag van de Gelderse Sportfederatie zet zich daar voor in, onder andere door buurtsportcoaches te stimuleren om de samenwerking tussen de sport- en zorgsector te verbeteren.

In een appgroep van buurtsportcoaches uit Gelderland plaatsten verschillende leden kortgeleden een Excel-sheet. Rosa Holtslag, die deze appgroep opzette, bekeek enthousiast wat er aan bestanden voorbij kwam. “Dit is een appgroep van buurtsportcoaches die zich op het verbeteren van gezondheid van burgers richten. In dit voorbeeld liet een buurtsportcoach zien hoeveel mensen zij in haar gemeente helpt en wat dat oplevert. Nieuwsgierig vroeg zij of ook andere coaches dit bijhouden.”

Deze vraag bracht Holtslag op het idee om data te kunnen gaan bundelen om de impact van de buurtsportcoach nog beter inzichtelijk te maken. Als programma- en projectcoördinator factisatie en gezondheid bij de Gelderse Sportfederatie is zij dagelijks bezig mensen en organisaties met elkaar te verbinden. Op landelijk, provinciaal, regionaal en lokaal niveau zijn er immers veel initiatieven die sport en bewegen stimuleren.

De akkoorden werken als een vliegwiél

In haar werk als coördinator ondersteunt Holtslag Gelderse gemeenten en regio's om te participeren in initiatieven die voortvloeien uit landelijke akkoorden, zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Sportakkoord. “Op het gebied van sport en bewegen gebeurde er natuurlijk al veel, maar deze akkoorden werken wel als een vliegwiél. Des te belangrijker is het dat we goed van elkaar weten wat we doen én natuurlijk liefst ook uitzoeken of een aanpak werkt.”

Sport en bewegen voor iedereen toegankelijk

Vandaar dat Holtslag blij is met 'MOOI in Beweging', een onderzoek- en innovatieprogramma van ZonMw, in opdracht van het

Ministerie van VWS en NOC*NSF. Dit programma streeft ernaar om oplossingen te zoeken voor complexe maatschappelijke problemen op het gebied van sport en bewegen.

In projecten die met subsidie uit dit programma tot stand komen, werken onderzoekers nauw samen met gebruikers, sporters, beleidsmedewerkers en ondernemers. De ambitie is dat de resultaten uit deze projecten daadwerkelijk leiden tot verandering – in die zin is 'MOOI in Beweging' een beweging, gericht op het oplossen van hardnekkige problemen in de praktijk. Zo dragen onderzoek en innovatie eraan bij dat sport en bewegen voor iedereen toegankelijk, veilig en inspirerend is.

Zes complexe maatschappelijke problemen

De zes thema's waar de consortia in 'MOOI in Beweging' zich op richten, sluiten direct aan op thema's die ook in het Sportakkoord zijn benoemd. In 'MOOI in Beweging' heten deze thema's complexe maatschappelijke problemen. Achtereenvolgens zijn dit:

“Het is belangrijk dat we goed van elkaar weten wat we doen én natuurlijk liefst ook uitzoeken of een aanpak werkt”

Rosa Holtslag (Gelderse Sportfederatie)

Wil je meer weten over 'MOOI in Beweging'? Kijk dan op moobeweging.nl. Heb je interesse om deel te nemen in een of meer van de community's rondom de maatschappelijke problemen? Of heb je andere vragen? Mail dan naar sportenbewegen@zonmw.nl.

Wat is ZonMw?

Met kennis werkt ZonMw aan een goede gezondheid voor iedereen. ZonMw programmeert en financiert onderzoek en vernieuwing in gezondheid, zorg en welzijn, stimuleert het gebruik van deze kennis en signaleert kennisbehoeftes.

- bewoners in aandachtswijken sporten minder;
- kinderen en jongeren bewegen minder;
- bewegen wordt te weinig ingezet in de gezondheidszorg;
- de maatschappelijke waarde van topsport is te weinig zichtbaar;
- de sportinfrastructuur wordt te weinig gebruikt;
- de betaalbaarheid van sport staat onder druk.

Leren van elkaar

Holtslag is zeer gedreven om in Gelderland aan oplossingen voor het derde probleem bij te dragen. Meer dan nu kunnen de sport- en zorgsector samenwerken om de gezondheid van mensen te bevorderen. Bewegen maakt vaak nog geen onderdeel uit van preventie, zorg en behandeling – een gemiste kans, ervaart Holtslag.

In de aanloop naar het programma was Holtslag een van de mensen met expertise uit de praktijk die over de invulling van dit programma deel meedacht. “Ik hoop dat 'MOOI in Beweging' een impuls geeft aan de wijze waarop we in een regio aan zulke complexe problemen samenwerken en hoe we optimaal van elkaar kunnen leren. Zeker dat laatste gaat niet vanzelf, je moet mensen en organisaties echt actief bij elkaar brengen.”

Dit 'leren van elkaar' is Holtslag ten voeten uit. Tijdens dit interview vallen voortdurend woorden als samenbrengen, verbinden en uitwisselen. “Ik was een halfjaar geleden bij een bijeenkomst van honderd fysiotherapeuten. Slechts tien procent van deze therapeuten kende een buurtsportcoach. Ik denk dat we veel winst kunnen behalen als we buurtsportcoaches in een leernetwerk met zorgprofessionals kunnen samenbrengen.”

Verwijzingen uit de zorg

Sowieso is de buurtsportcoach nog te weinig bekend, ervaart Holtslag. Ruwweg zijn er volgens haar twee typen in dit beroep te onderscheiden, namelijk de uitvoerende en de coördinerende buurtsportcoach. “De eerste vormt bijvoorbeeld wandelgroepen en loopt zelf mee, de tweede inventariseert welke professionals er in de gemeente zijn en zorgt voor verbinding.”

Holtslag hoopt in 2026 over beide types buurtsportcoaches beschikt. In het bijzonder in de rol van bewegingsmakelaar/coach. “In sommige gemeenten is de bewegingsmakelaar nu al het aanspreekpunt voor zorgprofessionals én sport- en bewegingsprofessionals. Een bewegingsmakelaar uit Daiven vertelde bijvoorbeeld dat hij het eerste jaar vooral aan zijn netwerk heeft gebouwd. Hierdoor is hij nu voor alle organisaties en professionals zichtbaar, en komen de verwijzingen uit de zorg naar beweegactiviteiten vanzelf op gang.”

Er is moed nodig

Het programma 'MOOI in Beweging' loopt tot en met 2026 en heeft een budget van ruim 13 miljoen euro. In twee subsidierondes zijn acht grote samenwerkingsverbanden gevormd die er gezamenlijk naar streven om de geschetste doelen te realiseren.

“Ik hoop vooral dat de deelnemende partijen en professionals in de komende jaren moed zullen tonen”, beschouwt Holtslag. “Deze grotere transities slagen alleen wanneer professionals en organisaties over hun eigen grenzen durven heen te kijken. Als dat lukt, zijn zij ook bereid om financiering met elkaar te delen – dan maak je het verschil.” ■